

ORTAÖĞRETİM SOSYOLOJİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMLARINDA DİN KURUMU-LAİKLİK VE DERS KİTAPLARINA YANSIMALARI

The Institution of Religion and Secularism in the Teaching Programs and Textbooks of the Course of Sociology

Beyhan ZABUN¹

Geliş Tarihi:17.11.2018

Kabul Tarihi:22.12.2018

Öz

Bu çalışmada 1924 yılından günümüze uygulanan ortaöğretim sosyoloji dersi öğretim programlarında din kurumunun ve laikliğin yer alış durumu incelenmiştir. Türkiye’de ortaöğretimde sosyoloji öğretimi öncelikle 1911 yılında Selanik İttihat ve Terakki İdadisi’nde daha sonra ortaöğretim programlarında yer alarak 1924 yılında yapılmıştır. 1924’ten günümüze 9 farklı program uygulanmıştır. Her programın içeriği kabul edildiği dönemin toplumsal, siyasal özelliklerine göre farklılık göstermektedir. Bu dönemler tek partili dönem, devrimlerin kabulü ve uygulanması, çok partili dönem, 1960-1980 arası siyasal çatışmalı dönem, 12 Eylül 1980 ve sonrası dönem yoğun toplumsal değişimin başlangıcı olan 1990’lı yıllar ve küreselleşme süreci olarak 2000’li yıllar şeklinde sınıflanabilir.

Din kurumunun öncelikle eğitimin genel amaçları içinde ayrıca sosyoloji dersinin genel ve özel amaçları içinde öğretiminin önemli bir yeri vardır. Bu önem eğitimin siyasal işlevi ile doğrudan ilgilidir ve tartışmalı bir konudur. Laiklik ise hem Türk devletinin temel niteliklerinden birisi hem de tartışmalı konulardan birisi olması dolayısıyla önemlidir. İncelenen programlarda her iki konunun da ayrı ayrı ve birbiri ile ilişki içinde dönemin özelliklerine göre farklı şekillerde ele alındığı görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Ortaöğretim, Sosyoloji öğretimi, Din, Laiklik

Abstract

In the current study the status of the institution of religion and secularism in the programs of the course of sociology that was applied from 1924 onwards was studied. Sociology teaching in Turkey first took place in “Saloniki İttihat ve Terakki High School” in 1911 in the secondary education programs and then in the secondary education program in 1924. Nine different programs were applied from 1924 up to the current time. The content of each program differs depending on the social, political features of the era it was approved. These eras could be classified as one party period, the adoption and application of revolutions, multi-party period, political conflict periods between 1960-1980, 12th September 1980 and afterwards period, 1990s when intensive social change was experienced and 2000s as the process of globalization.

¹ Doç. Dr., Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Felsefe Grubu Eğitimi ABD Ankara/Türkiye - bzabun@gazi.edu.tr